

Халқ сўзи

Ўзбекистон –
келажаги
буюк
давлат

2026 йил – МАҲАЛЛАНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ВА ЖАМИЯТНИ ЮКСАЛТИРИШ ЙИЛИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

WWW.XS.UZ

E-mail: Info@xs.uz

2026 йил 11 сентябрь, № 189 (9360)

Жума

Сайтимизга ўтиш учун QR-кодни телефонингиз орқали сканер қилинг.

ЮҚОРИ ТЕХНОЛОГИК МАҲСУЛОТЛАР ИШЛАБ ЧИҚАРИШ – ТАРАҚҚИЁТ КАФОЛАТИ

Президент Шавкат Мирзиёев 10 сентябрь куни электротехника саноатини янги босқичга олиб чиқиш ва рақобатбардош маҳсулотлар ишлаб чиқаришни қўллаб-қувватлаш юзасидан тақдимот билан танишди.

Сўнгги йилларда мамлакатимизда электротехника тармоғини ривожлантириш, қўшилган қиймати юқори маҳсулотлар ишлаб чиқариш ва экспортни кенгайтириш бўйича тизимли ишлар амалга оширилди. Натижада соҳада ишлаб чиқариш ҳажми 2018 йилдаги 4,7 триллион сўмдан 43,1 триллион сўмга етди, экспорт 1 миллиард доллардан ошди. Бугунги кунда Ўзбекистон электротехника маҳсулотлари 65 та давлатга етказиб берилмоқда.

Тармоқда маҳсулотлар таркиби ҳам ўзгармоқда. Мисдан тайёрланаётган маҳсулотларнинг ишлаб чиқарилиши ва экспорти ортиб, паст қийматли маҳсулотларнинг улуши эса сезиларли қамайди. Машиий техника бўйича ички талабнинг 80 фоизи маҳаллий маҳсулотлар ҳисобидан қопланмоқда, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг 30 фоизи экспорт қилинмоқда. Қўйш панеллари, юқори кучли ишчи кабеллар, электромобилларни қувватлаш станциялари, вакуум ўчиргичлар, юқори кучли ишчи ажраткичлар, ис-сиклик насослари каби юзлаб янги турдаги маҳсулотлар ўзлаштирилди.

Жорий йилнинг етти ойида тармоқда 30 триллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди, 706 миллион долларлик экспорт таъминланди.

148 миллион долларлик 16 та лойиҳа ишга туширилиб, 1,2 мингта иш ўрни яратилди. Йил якунига 51 триллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш, экспортни 1,6 миллиард долларга етказиш, 420 миллион долларлик 67 та лойиҳани ишга тушириш вазифаси белгиланган.

Тақдимотда 2030 йилгача электротехника ва унга ёндош саноатда ишлаб чиқариш ҳажмини 11 миллиард долларга, экспортни 5 миллиард долларга етказиш, 3 миллиард доллар инвестиция жалб қилиш, мисга қўшилган қийматни 35 фоизга олиб чиқиш режалари кўриб чиқилди.

Бунинг учун юртимизда зарур хомашё базаси ва бозор мавжуд. Йилга 150 минг тоннадан ортиқ мис катоди ишлаб чиқарилмоқда, янги қувватлар ҳисобида мазкур кўрсаткич 300 минг тоннага етказилади. Шунингдек, 15 гигаваат қуёш ва шамол электр станцияларини ишга тушириш режалаштирилган бўлиб, бу электротехника маҳсулотлари учун йилга 500 миллион долларлик буюртма бозорини шакллантиради.

Шу билан бирга, соҳада ҳал этилиши зарур масалалар ҳам бор. Айрим корхоналарда айланма маблағ учун кредит олишда гаров таъминоти етишмаяпти, мис хомашёсини биржа

орқали харид қилишда қўлай молиявий инструментлар талаб этилмоқда, йирик халқаро брендларни жалб этиш учун кафолатланган механизмларни кенгайтириш зарур. Аҳоли уй-жойлари қурилиши ортиб бораётгани ҳам электротехника маҳсулотларига талабни оширмоқда.

Шу муносабат билан тармоқ корхоналарини молиявий қўллаб-қувватлаш бўйича янги механизмлар тақлиф этилди. Жумладан, мис хомашёсини харид қилишда тўловнинг 25 фоизини корхоналар, қолган 75 фоизини “Ўзсаноатэкспорт” АЖ амалга оширади. Корхоналар ўшбу маблағни 90 кун ичида йиллик 6 фоизгача ставкада қайтаради. Бу мақсадлар учун 50 миллион доллар ресурс йўналтирилди.

Эндиликда кредитлар бўйича экспорт шартномалари, суғурта полислари каби бошқа таъминот турларини ҳам жалб қилиш имконияти яратилади. Инвестиция лойиҳаларига миллий ва хорижий валютада ажратилган кредитларнинг бир қисми уч йил давомида қоплаб берилади.

Қаида 50 миллион доллар сармоя киритадиган йирик халқаро бренд компанияларига солиқ имтиёзлари тақдим қилиниб, инфратузилмага эга тайёр бинолар тақлиф этилди. Электротехника

саноати корхоналари учун солиқ ва божхона имтиёзлари муддатини 2030 йилгача узайтириш, ёндош маҳаллий саноат корхоналарини ҳам қўллаб-қувватлаш назарда тутилмоқда.

Экспортни кенгайтириш мақсадида хорижий бозорларда савдо омборлари ташкил этиш, маҳсулотларни сертификатлаш ва ташқи бозорларга чиқариш жараёнларини энгиллаштириш чоралари қўрилади. Шунингдек, Афғонистон, Мўғулистон, Қозоғистон ва Ироқ бозорларига комплекс технология ечимлар экспортини кенгайтириш имкониятлари кўриб чиқилди.

Тармоқда инновация ва илмий тадқиқот ишларини қўчайтириш учун Тўртинчи саноат инқилоби илмий тадқиқот ва инновация марказини ташкил этиш тақлиф қилинди. Марказ янги маҳсулотларни рақамли моделлаштириш, синовдан ўтказиш, маҳаллийлаштириш, прототиплар тайёрлаш ва корхоналарга инжиниринг хизматлари кўрсатиш билан шуғулланади.

Президентимиз мутасаддиларга электротехника саноатиде қўшилган қийматни ошириш, юқори технология маҳсулот ва материаллар ишлаб чиқаришни ўзлаштириш, маҳаллий корхоналарни глобал қиймат занжирларига олиб кириш бўйича топшириқлар берди.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг ўн тўққизинчи ялпи мажлиси тўғрисида АХБОРОТ

2026 йилнинг 10 сентябрь куни Тошкент шаҳрида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг ўн тўққизинчи ялпи мажлиси ўз ишини бошлади.

Унда Сенат, ҳукумат аъзолари, вазирлик ва идораларнинг вакиллари, маҳаллий Кенгашларнинг депутатлари, Сенат ҳузуридаги Ёшлар парламенти аъзолари ҳамда оммавий ахборот воситалари ходимлари қатнашди. Видеоконференцалоқа тарзида ўтказилган ялпи мажлиси Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Раиси Танзила Норбоева олиб борди.

Ялпи мажлис Сенатнинг “YouTube” тармоғидаги саҳифаси орқали тўғридан-тўғри ёритиб борилди.

Ўн тўққизинчи ялпи мажлиснинг биринчи иш кунини сенаторлар “Лотин ёзувида асосланган ўзбек алифбосини жорий этиш тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгариштириш қиритиш ҳақида”ги қонунни муҳокама қилишдан бошлади.

Кейинги йилларда мамлакатимизда ўзбек тилини ривожлантириш, унинг давлат тили сифатидаги мақомини мустаҳкамлаш борасида тизимли чора-тадбирлар амалга оширилмоқда. Ўзбек тилининг халқаро майдондаги нуфузи ортиб бораётгани қайд этилди. Қонун билан “Лотин ёзувида асосланган ўзбек алифбосини жорий этиш тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси қонунига лотин ёзувида асосланган ўзбек алифбоси 26 та ҳарф ва 3 та ҳарфлар бирикмаси ўрнига 28 та ҳарф ва 1 та тутуқ белгисидан ташкил топишини назарда тутувчи тегишли ўзгариштирилар қиритилмоқда.

Шунингдек, янги таҳрирдаги алифбога ўтиш жараёнида фуқаролар ва ташкилотларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини инобатга олиш мақсадида қонун кучга киргунига қадар амалдаги алифбо асосида расмийлаштирилган ҳужжатлар, миллий валюта ва қимматли қўғозларнинг муомалада бўлишига тўсқинлик қилинмаслиги белгиланмоқда. Давлат органлари ва ташкилотларининг айрим рамзий белгилари, пешлаш ва кўрсаткичлардан эса улар яроқсиз ҳолатга келгунига қадар ёки белгиланган муддатгача фойдаланишга рухсат берилади.

Сенаторларнинг фикрича, мазкур қонуннинг қабул қилиниши лотин ёзувида асосланган ўзбек алифбоси ва имло қоидаларини такомиллаштириш, давлат тилидан фойдаланиш имкониятларини кенгайтириш, шунингдек, ўзбек тилини рақамлаштириш жараёнларини ривожлантиришга хизмат қилади.

Муҳокама якунида сенаторлар қонунни маъқуллади.

Сенатнинг 19-ялпи мажлисида “Истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 14-моддасига ўзгариштириллар ва қўшимча қиритиш ҳақида”ги қонун кўриб чиқилди.

Кейинги йилларда мамлакатимизда рақобатни ривожлантириш орқали истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилишга қаратилган кенг қўламли ислохотлар амалга оширилмоқда.

Қонун билан “Истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига товардаги нуқсонларни унинг ташқи кўринишидан аниқлаш имкони бўлмаган ҳолларда товар сифатини қўшимча равишда текширишнинг ҳуқуқий асосларини аниқлаштирувчи ўзгариштириллар ва қўшимча қиритилмоқда.

Шунингдек, текширишнинг тартиби ва муддати, истеъмолчининг ўшбу жараёнда иштирок этишини ҳамда текширишни амалга ошириш билан боғлиқ харажатларнинг ўрнини қоплаб бериш тартиби ҳам белгиланмоқда.

Товардаги нуқсонлар у истеъмолчиға реализация қилинганидан кейин, товарни сақлашнинг ёки ундан фойдаланишнинг белгиланган қоидалари бузилганини сабабли ёхуд унинг шаклсизлиги харажатлари туфайли вазияга келганлигини товарнинг ташқи кўринишига қараб аниқлаш имкони бўлмаган тақдирда, товарнинг сифати қўшимча равишда текширилиши жорий этилмоқда.

ЎЗБЕКИСТОН МАДАНИЯТИ ХАЛҚАРО МАЙДОНДА КЕНГ ТАРҒИБ ҚИЛИНАДИ

Президент Шавкат Мирзиёев маданий меросни асраб-авайлаш, музей ишини ривожлантириш ва Ўзбекистон маданиятини халқаро майдонда тарғиб қилиш бўйича келгуси ишлар юзасидан тақдимот билан танишди.

Сўнгги йилларда мамлакатимизда тарихий меросни асраб-авайлаш, ёдгорликларни реставрация қилиш, музейларни модернизациялаш ва халқаро маданий ҳамкорликини кенгайтиришга эътибор изчил кўнаймоқда. Бу ишлар гуманитар сиёсатнинг муҳим йўналиши, миллий ўзлигини мустаҳкамлаш ва Ўзбекистоннинг туристик жозибадорлигини ошириш омилига айлانмоқда.

ЮНЕСКО йўналишида эришилган натижалар алоҳида қайд этилди. Бутунжаҳон мероси қўмитасининг 48-сессиясида Ўзбекистоннинг “Тошкентнинг модернизм меъморчилиги: Марказий Осиё замонавийлиги ва аъёнчалари” миллий номинацияси Бутунжаҳон мероси рўйхатига қиритилди. Ўзбекистон XX аср модернизм меъморий мероси бундай мақомга эга бўлган Марказий Осиё ва МДХдаги биринчи давлат бўлди. Номина-

ция таркибига Тошкент шаҳридаги 10 та муҳим объект қиритилди. Бу сўнгги 25 йилда Ўзбекистоннинг ЮНЕСКО Бутунжаҳон мероси рўйхатига биринчи миллий қиритилиши бўлди.

Фаол сиёсий-дипломатик ишлар натижасида “Қўёш” гелиомажмуаси Бутунжаҳон мероси объекти таркибига дақлаб қилинди.

Янги халқаро мақом Тошкентнинг меъморий меросини асраб-авайлаш ва ўрганиш, маданий туризмни ривожлантириш, тадқиқотчилар, меъморлар ва халқаро экспертларни жалб этиш учун қўшимча имкониятлар яратди. Шу муносабат билан пойтахтнинг модернизм меъморчилигини асраб-авайлаш ва тарғиб қилиш бўйича 2026 — 2030 йилларга мўлжалланган давлат дастурини амалга ошириш кўзда тутилмоқда.

(Давоми 2-бетда).

ЭКОЛОГИК ТАЛАБЛАРГА АСОСЛАНГАН ЗАМОНАВИЙ БОШҚАРУВ

Президент Шавкат Мирзиёев чиқиндиларни бошқариш тизимини такомиллаштириш, уларни қайта ишлаш ва электр энергияси ишлаб чиқариш бўйича инвестиция лойиҳалари тақдироти билан танишди.

Мамлакатимизда экологик барқарорлиқни таъминлаш, маиший чиқиндиларни қайта ишлаш ва полигонларга юкларни қайтариш бўйича ишлар изчил амалга оширилмоқда. Мазкур йўналишда замонавий технологияларни жорий этиш, чиқиндиларни иқтисодий ресурсга айлантириш ва циркуляр иқтисодиёт таъминиларини кенг тарғиб этиш муҳим аҳамиятга эга.

Шу мақсадда 2026-2027 йилларда чиқиндиларни ёқиб орқали электр энергияси ишлаб чиқариш бўйича 6 та инвестиция лойиҳасини амалга ошириш белгиланган. Уларнинг умумий қиймати 933 миллион долларни ташкил этади. Лойиҳалар Хитой компаниялари билан ҳамкорликда амалга оширилмоқда.

1 сентябрь ҳолатига кўра, ўшбу лойиҳалар доирасида 286,8 миллион доллар инвестиция ўзлаштирил-

ган. Маҳаллий маҳсулот ва хизматлар хариди 76,6 миллион долларга етган. Қурилиш ишларига 2 минг нафар маҳаллий ишчи жалб этилган.

Лойиҳалар Қашқадарё, Самарқанд, Тошкент, Андижон, Фарғона ва Наманган вилоятларида амалга оширилади. Қашқадарё ва Самарқанддаги заводларни 2026 йилда, қолган ҳудудлардаги қувватларни 2027 йилда ишга тушириш режалаштирилган.

Корхоналар тўлиқ ишга тушган, йилга 3,6 миллион тонна қаттиқ маиший чиқинди қайта ишланади ҳамда 1,6 миллиард киловатт-соат электр энергияси ишлаб чиқарилади. Шу билан бирга, “ноль чиқинди” таъминлига босқичма-босқич ўтиш, полигонларга юкларни қайтариш ва экологик вазиятни яхшилаш имкони кенгайди.

(Давоми 2-бетда).

«Ҳукумат соати»

ДАВЛАТ ХИЗМАТЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШ ЯНАДА ОСОНЛАШМОҚДА

Олий Мажлис Қонунчилик палатасида ЎзЛиДеП фракцияси ҳамда Тадбиркорлик, рақобатни ривожлантириш ва саноат масалалари қўмитаси ташаббуси билан навбатдаги “Ҳукумат соати” бўлиб ўтди.

йилларда ўшбу йўналишда 6 юр оқратияни қисқартиришга қаратилган 10 та қарор ва қарор қабул қилинди.

Хусусан, жорий йилдан давлат бошқаруви ни рақамли трансформациялаш ва самарадорлигини оширишга қаратилган “Бюрократияни бартараф этиш — 2030” дастури ишга туширилди. Дастур доирасида давлат хизматларини тез ва қулай олиш имкониятлари кенгайтирилмоқда. Бу орқали ортиқча тартиб-таомиллар қисқартирилиб, жараёнлар очик ва шаффоф бўлиши таъминланмоқда.

Вазирнинг сўзларига кўра, 2025 йилда 184 520 та тадбиркорлик субъекти давлат рўйхатидан ўтказилган бўлса, амалга оширилаётган ислохотлар натижасида жорий йилнинг ўтган даврида мазкур кўрсаткич 232 420 тани ташкил этиб, 21 фоиз ошган.

2026 йил 1 январидан бошлаб “Бизнесни 15 дақиқада бошлаш”

тамоийли асосида тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказиш жорий этилгани боис тадбиркор бизнесини рўйхатдан ўтказиш билан бир вақтда ҳисоб рақам очиш, электрон имзо, лицензия ва рухсатнома олиш, виртуал касса машиналарини солиқ органларидан рўйхатдан ўтказиш каби хизматлардан бир вақтнинг ўзида фойдаланиш имкониятига эга бўлди.

Лицензия ва рухсатномалар олиш жараёнларини энгиллаштириш мақсадида 161 та лицензия ҳамда рухсат бериш талаблари бекор қилинди. Шунингдек, лицензия ва рухсат бериш хусусиятига эга 115 та ҳужжатни олиш тартиб-таомиллари янада соддалаштирилди.

“Лицензия” ахборот тизими ишга туширилган, у орқали сўнгги 5 йил ичида қарийб 1,8 миллиондан ортиқ лицензия ва рухсатномалар берилди. Натижада тадбиркорлик субъектларининг бу билан боғлиқ 500 млрд. сўмдан ортиқ маблағлари иқтисод қилинди.

Уч ойгача ўтиш ва мослашиш даврини белгилайдиган “Бизнесга лицензиясиз кириш” махсус режими жорий этилгани тадбиркорларга янги фаолиятни тезроқ ҳамда осонроқ бошлаш имконини бермоқда.

Ўзбекистон — Сербия: АГРОСАНОАТ РИВОЖИДА СТРАТЕГИК БУРИЛИШ НУҚТАСИ

Давлатимиз раҳбари Шавкат Мирзиёевнинг Сербия Республикасига амалга оширган расмий ташрифи икки томонлама муносабатларни мутлақо янги босқичга, стратегик шериклик даражасига олиб чиқди. Ваҳоланки, икки мамлакат ўртасида қарийб ўттиз икки йил дипломатик алоқалар расман мавжуд бўлса-да, улар, асосан, халқаро ташкилотлар доирасидаги қисқа учрашувлар билан чекланиб қолганди. Бугун эса вазият бошқача: ўзаро алоқалар янги мазмун билан янада мустаҳкамланди.

Акс садо

Янги Ўзбекистон ташқи сиёсатининг формати кенг: биз дунёга, дунё эса бизга очилди. Сербия каби минтақавий “ўсиш нуқталари” юқори бўлган давлат билан стратегик алоқаларнинг ўрнатилиши мамлакатимизнинг дунё иқтисодиёти ҳамда сиёсатидаги ўз ўрнини диверсификация қилаётганини кўрсатади. Бу географик узоқлик иқтисодий яқинликка тўсик эмас, деган прагматик таъомилнинг исботидир.

Сербия Болқон яриморлининг марказида жойлашган ва Европа Иттифоқи бозорларига чиқиш учун қулай

қўприк ҳисобланади. Президент ташрифи Ўзбекистонга нафақат Сербия билан, балки у орқали бутун Жануби-шарқий Европа билан иқтисодий ҳамда логистик боғланиш нуқтасини яратди. Бу — транспорт йўлакларини диверсификациялаш ва экспорт географиясини кенгайтириш учун стратегик юриш. Кўп ҳолларда илк ташрифлар танишув характерида бўлади. Аммо Президентимизнинг биринчи ташрифидаёқ муносабатлар стратегик шериклик даражасига кўтарилгани ва салмоқли ҳужжатлар пакети имзолангани икки томоннинг ҳам мақсадлари аниқ ҳамда прагматик эканини исботлади.

Учрашув

ПАРЛАМЕНТЛАРАРО ҲАМКОРЛИК ИЗЧИЛ ДАВОМ ЭТАДИ

Олий Мажлис Сенати Раисининг биринчи ўринбосари Содиқ Сафоев Швециянинг Ўзбекистондаги элчиси Мартин Розен ҳамда Финляндиянинг Ўзбекистондаги элчиси Йоханна Мария Ёрген билан учрашди.

Сухбат чоғида Ўзбекистоннинг Финляндия ва Швеция билан дўстона муносабатларини янада ривожлантириш, парламентлараро ҳамкорликни янги мазмун билан бойитиш ҳамда савдо-иқтисодий алоқаларни кенгайтириш масалалари муҳокама қилинди.

Хусусан, таълим ва кадрлар тайёрлаш, рақамли технологиялар, сув ресурсларини бошқариш ва экология соҳаларидаги алоқаларни ривожлантириш, таҳлил марказлари ўртасидаги ҳамкорликни кучайтириш ҳамда “Марказий Осиё — Шимолӣ Европа” форматидеги мулоқотни давом эттириш муҳимлиги айтилди.

Учрашув якунида парламентлараро ҳамкорлик гуруҳлари ва парламент қўмиталари ўртасида мунтазам мулоқотни фаоллаштириш, парламент назоратини амалга ошириш бўйича тажриба алмашиш, шунингдек, Парламентлараро Иттифоқ ва ЕХҲТ Парламент Ассамблеяси доирасидаги алоқаларни кучайтиришга келишиб олинди.

«Халқ сўзи».

ЎЗБЕКИСТОН МАДАНИЯТИ ХАЛҚАРО МАЙДОНДА КЕНГ ТАРҒИБ ҚИЛИНАДИ

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Шунингдек, ЮНЕСКОнинг Бутунжаҳон мероси рўйхатига киритиш учун “Зомин тоғлари” табиат объекти номинациясини тайёрлаш масаласи ҳам кўриб чиқилди. Ушбу ҳудуд Зомин давлат қўрқхонаси ва Зомин миллий табиат боғини қамраб олиб, қимматли арча ўрмонлари ҳамда ноёб ҳайвонлар ва қўшлар яшаш маконларига эга ягона тоғ табиий мажмуасини ташкил этади.

Такдимотда Ўзбекистон Республикасининг ЮНЕСКО ишлари бўйича Миллий комиссияси котибати фаолиятини такомиллаштириш масалаларига ҳам тўхталиб ўтилди. Котибатиюнинг ЮНЕСКОнинг ижодий шаҳарлар тармоғи, таълим берувчи шаҳарлар тармоғи, ассоциациялашган мактаблар тармоғи, ЮНЕСКО кафедралари, ассоциациялар ва клублар, шунингдек, глобал геопарклар тармониди мамлакатимиз иштирокчини мувофиқлаштириш функцияларини кенгайтириш тақлиф этилмоқда.

Маданий мерос соҳасидаги амалий ишларга алоҳида эътибор қаратилди. Сўнгги йилларда маданий мерос объектиларини реставрация қилиш учун Давлат бюджетидан 466,4 миллиард сўм маблағ йўналтирилди. 305 та лойиҳа-смета ҳужжати тайёрланди, 55 та объектда ишлар якунланди, яна 152 та объектда ишлар давом этмоқда.

Ушбу ишларни тизимлаштириш мақсадида 8 183 та маданий мерос объекти бўйича кадастр ҳужжатлари шакллантирилди. Ўдгорликларни қисқа муддатли ижарага бериш орқали 4 187 та тадбиркорлик субъекти жалб этилиб, соҳавий жамғармага 27,9 миллиард сўм йўналтирилди. 2025 йилда 52 та объектга 152,9 миллиард сўм миқдориди маҳаллий ва хорижий инвестициялар жалб қилинди.

Ўзбекистонда “Heritage Impact Assessment” (HIA) — меросга таъсири баҳолашнинг принципиал янги тизимини жорий этиш Бухоро, Самарқанд, Хива, Шахрисабз каби ноёб тарихий шаҳарлар ва Тошкентнинг модернизм меъморчилигини жадал қурилиш ҳамда инфратузилма ривож шариотида ҳимоя қилишда муҳим қадам бўлади.

ЭКОЛОГИК ТАЛАБЛАРГА АСОСЛАНГАН ЗАМОНАВИЙ БОШҚАРУВ

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Такдимотда чикиндилардан энергия олиш бўйича Сингапур, Жанубий Корея, Хитой компанияларининг яна 5 та истиқболли инвестиция лойиҳаси ҳам кўриб чиқилди. Уларнинг умумий қиймати 625 миллион доллар бўлиб, Қорақалпоғистон Республикаси, Жизжаз, Сурхондариё, Бухоро ва Хоразм вилоятлариди амалга оширилиши назарда тутилган.

Ушбу лойиҳалар натижасида йилга 1,9 миллион тонна қаттиқ маийий чикинди қайта ишланиб, 635 миллион киловатт-соат электр энергияси ишлаб чиқарилади. 500 та янги иш ўрни яратилади, 158 миллион куб метр табиий газ иқтисод қилиниб, “иқтисодна газлари” ҳажми 316 минг тоннага қамайтирилади.

Мутасаддилар полигонлар ва чикинди ёқиш заводаларини ташкил этиш харажатлари, ер майдон-

ларига эҳтиёж, бюджет тушумлари ва экологик самарадорлик бўйича таққослама таҳлилларни тақдим қилди. Хорижий тажриба асосида чикиндиларни атроф-муҳитга минимал даражада таъсир қўсатган ҳолда ёқиш ва инвесторлар мажбуриятлари бўйича асосий шартлар кўриб чиқилди.

Давлатимиз раҳбари лойиҳаларни жадаллаштириш, инвесторлар учун зарур инфратузилма ва ташкилий шартонларни яратиш, маҳаллийлаштириш даражасини ошириш ҳамда соҳада малакали кадрлар тайёрлашга алоҳида эътибор қаратиш зарурилигини таъкидлади.

Бу борада “Green University”, Самарқанд давлат университети ва Қарши давлат университети бундан ҳамкорликда чикинди ёқиш заводлари учун 1 минг нафар мутахассисдан иборат кадрлар захирасини шакллантириш вазифаси белгиланди.

Ў.А.

ХАЛҚ МАНФААТЛАРИНИНГ ҲУҚУҚИЙ АСОСИ

Кеча ўз иштини бошлаган Олий Мажлис Сенати ўн тўққизинчи ялпи мажлисининг биринчи кўни халқимиз ҳаётига бевосита дахлдор бўлган қўнлар ва муҳим масалалар муҳокамасига бағишланди. Хусусан, «Лотин ёзувига асосланган ўзбек алифбосини жорий этиш тўғрисидаги» Ўзбекистон Республикаси Қўнунига ўзгариш киритиш ҳақида»ги қўнун, истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ёки давлат чегаралари дахлсизлигини янада мустаҳкамлаш билан боғлиқ масалалар шўлар жумласидандир.

Муҳбиримиз сенаторларнинг қўнунчиликда киритилаётган мазкур ўзгаришлар сабаблари, уларнинг юрдошларимиз келгуси ҳаётидаги аҳамияти ҳақидаги фикрларини ёзиб олди.

Муносабат

Мукаммал алифбо — миллат саводхонлиги мезони

Одилжон МАМАТҚИРИМОВ, Олий Мажлис Сенатининг Фан, таълим ва соғлиқни сақлаш масалалари қўмитаси раиси:

— Кейинги йилларда ўзбек тилини ривожлантириш, унинг давлат тили сифатидаги нуфузини мустаҳкамлаш борасида тизимли чоралар қўрилмоқда. Натижада унинг халқро майдондаги нуфузи тобора ортиб, хорижий мамлакатларда ўзбек тилини ўрганишга бўлган қизиқиш кўчаймоқда.

Мана шундай шариотда лотин ёзувига асосланган ўзбек алифбосини ва имло қўндаларини янада такомиллаштириш зарурияти юзага келди.

Бугун тақлиф этилаётган ислохот шунчаки техник ўзгариш эмас. Бу ўзбек тилининг табиғияти, унинг сингармонизм (оҳангдошлик) қўнуниятларига мос келадиган, «бир товуш — бир ҳарф» лингвистик тамойилга асосланган мукаммал алифбонин қабул қилишидир.

«Лотин ёзувига асосланган ўзбек алифбосини жорий этиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қўнунига ўзгариш киритиш ҳақида»ги қўнунини ишлаб чиқиш жараёнидаги илмий муҳоамаларда 1995 йилда қабул қилинган лотин ёзувига асосланган ўзбек алифбосиди айрим ҳарфлар билан боғлиқ мураккаблик ва ноқулайликлар илмий-амалий жиҳатдан асослаб берилди.

Масалан, бугунги кунда биргина «О» (ў) ва «Г» (ғ) ҳарфларини компьютерда ёзиш учун 6 та амалии бажариш талаб этилмоқда. Замонавий ахборот технологиялари ушбу ҳарфлар қатнашган сўзларни яхлит сўз сифатида қабул қилмаётти. Натижада турли дастурлар ва лугатлар яратишда, умуман, ўзбек тилини рақамлаштиришда жиҳдий муаммолар юзага келмоқда.

Амалдаги ўзбек алифбоси компьютер клавиатурали, смартфонлар ва кидирув тизимлари (Google, Yandex) учун жуда ноқулай. Интернет кидирув тизимлари «О» ёки «Г» белгиларини турли кодларда ҳар хил қабул қилиб, ўзбек тилидаги маълумотларни тўлиқ индекслай олмаётти.

Ёки «Сн» (н) ва «Шн» (ш) ҳарфлари ўзбек тилида фаол товушлар ҳисобланиб, инглиз тилига нисбатан она тилимизда 3 — 5 баварар кўп учрайди. «Shoshilinch», «xushshaqchaq», «achchiqtoosh» каби сўзларни кетма-кет келадиган «Сн», «Шн» ҳарфлари орқали ёзишда ва ўқишда қийинчиликларни туғилляпти. Бу ҳарфлар имлода айрим қалқашликларга ҳам сабаб бўлади. Масалан, «Ishoq» (Исқоқ), «ashob» (асқоб) каби сўзларни «ишoқ», «ашoб» тарзида нотўғри ёзиш ва ўқиш ҳолатлари қузатилоқда.

Шунингдек, амалдаги алифбода алоҳида ҳарф сифатида берилган «Ng» сўз бошида келмагани ва ҳарфлар бирикмаси бўлгани учун уни алифбо таркибидан чиқариш мақсадга мувофиқ деб топилади. Айтиб ўтиш жоизки, қўнун қабул қилинган, «Ng» ҳарфлар бирикмаси, унинг қўлланлиши ва ўқилиши имло қўндалариди ақ эътирлади.

Мазкур қўнун лотин ёзувига асосланган ўзбек алифбоси ва имло қўндаларини янада такомиллаштиришга ҳамда давлат тилини қўллаш ва рақамлаштириш имкониятларини янада кенгайтиришга хизмат қилади.

Хусусан, янги яхлит ҳарфларнинг жорий этилиши дастурчиларимиз учун миллий клавиатураларни, маттни нутққа айлантирувчи (Text-to-Speech) СИ (сўний интеллект) моделларини яратишни у ёбаробар тезлаштиради. Янги алифбо халқро ИСО (ISO) стандартларига тўлиқ мос келади ва фуқароларимизнинг халқро ҳужжат юриртишини енгиллаштиради.

Лотин ёзувигида туркий тили давлатлар билан алифбовий яқинлик маданий, илмий ва иқтисодий алоқаларни қучайтиради, китоб алмашинуви ва таржима жараёнларини осоналштиради.

Қисқача айтганда, ушбу қўнун — Ўзбекистоннинг ўз миллий манфаатлари йўлида қатъий эканини қўрсатади. Бу ислохот фақат бугунги кун учун эмас, балки

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг ўн тўққизинчи ялпи мажлиси тўғрисида АХБОРОТ

Истеъмолчига шахсан ёки ўз вакили орқали товарнинг сифатини қўшимча равишда текширишда иштирок этиш, шунингдек, товарнинг сифатини ўз маблағлари ҳисобидан қўшимча равишда текширишни амалга ошириш ваколатлари берилмоқда.

Сенаторларнинг фикрича, қўнун истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини самарали ҳимоя қилишга ҳамда бозор иштирокчилари учун янада барқарор ва ишончли ҳуқуқий муҳит яратишга хизмат қилади.

Муҳокама якунида сенаторлар қўнунни маъқуладди.

Ялпи мажлисда «Ўзбекистон Республикасининг Жиноят ва Жиноят-процессуал кодексларига Ўзбекистон Республикасининг Давлат чегарасини қўриқлаш ҳамда ҳимоя қилишни янада қучайтиришга қаратилган ўзгаришлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги қўнун муҳокама қилинди.

Кейинги йилларда мамлакатимизда давлат чегараларини муҳандислик жиҳатидан мустаҳкамлаш, чегара қўшинларининг моддий-техник базасини қучайтириш ҳамда миллий хавфсизлиқни таъминлаш борасида кенг қўламли ишлар амалга оширилмоқда.

Шу билан бирга, трансмиллий жиноятчиликнинг янги қўринишлари, хусусан, давлат чегараси орқали ер ости туннелларини қуриш ва улардан ноқўнуний фойдаланиш ҳолатлари мавжуд қўнунчиликни янада такомиллаштириш заруратини юзага келтиргани қайд этилди.

Муҳокама борасида 2016 — 2025 йиллар давомида давлат чегарасида 12 та ноқўнуний ер ости туннели аниқлангани, улар орқали катта миқдордаги товар-моддий бойликлар, валюта қимматликлари ва бошқа товарларни мамлакатга яширин олиб киришга уринишлар қузатилгани таъкидланди. Бу каби ҳолатлар давлат чегараси дахлсизлиги, иқтисодий хавфсизлик ва миллий манфаатларга жиҳдий таҳдид солиши қайд этилди.

Қўнун билан Жиноят кодексида давлат чегараси орқали ер остида ноқўнуний туннеллар ва бошқа инфратузилма объектларини қуриш, улардан фойдаланиш, бундай фаолиятни ташкил этиш ёки молиялаштириш учун алоҳида жиноий жавобгарлик белгиланмоқда.

Шунингдек, ана шундай ноқўнуний иншоотлардан фойдаланган ҳолда давлат чегарасини кесиб ўтганлик ёки контрабанда жиноятлари содир этганлик учун жавобгарлик чоралари қучайтирилмоқда.

Бундан ташқари, қўнунда инсонпарварлик тамойили ҳам ўз ифодасини топган. Хусусан, биринчи марта ушбу турдаги қилмишни содир этган шахс ўз ихтиёри билан давлат органларига ноқўнуний туннель ҳақида хабар берса ёки жиноятни фош этишга фаол қўмақлашса ҳамда унинг харақатларида бошқа жиноят таркиби бўлмаса, жиноий жавобгарликдан озод қилиниши мумкинлиги назарда тутилмоқда.

Шунингдек, Жиноят-процессуал кодексига киритилаётган ўзгаришларга мувофиқ давлат чегараси орқали ер остида ноқўнуний туннеллар қуриш ва улардан фойдаланиш билан боғлиқ жиноятлар бўйича дастлабки тергов ҳаракатларини Давлат хавфсизлик хизмати органлари терговчилари амалга ошириши белгиланмоқда.

Бу мазкур турдаги жиноятларни тезкор аниқлаш ва самарали тергов қилиш имкониятларини янада кенгайтиради.

Муҳокама давомида сенаторлар мазкур қўнун давлат чегараси дахлсизлигини мустаҳкамлаш, трансмиллий уюшган жиноятчиликка қарши қурашши самарадорлигини ошириш, миллий ва иқтисодий хавфсизлиқни таъминлаш ҳамда мамлакатимизда тинчлик ва барқарорлиқни янада мустаҳкамлашда муҳим ҳуқуқий асос бўлиб хизмат қилишини таъкидладилар.

Сенаторлар қўнунни маъқуладди.

Бундан ташқари, Сенатнинг ялпи мажлисида «Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қўнунига ўзгаришлар ва қўшимчалар киритиш ҳақида»ги қўнун кўриб чиқилди.

Мамлакатимизда қўнунийлик, тинчлик ва осойишталиқни таъминлаш, жамоат хавфсизлигини мустаҳкамлаш, жиноятчилик ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш борасида изчил чора-тадбирлар амалга оширилмоқда. Бу жараёнда Миллий гвардиянинг бошқа ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ва Қуролли Кучлар билан ҳамкорлиги тобора кенгайиб бормоқда.

2017 йилда ташкил этилган Миллий гвардиянинг ҳуқуқий мақоми 2020 йилда алоҳида қўнун билан мустаҳкамланди. Кейинги йилларда эса унинг фаолиятига оид 20 дан ортиқ қўнунлар ҳамда 70 дан ортиқ фармон ва қарорлар қабул қилиниб, янги вазифа ҳамда ваколатлар белгиланди.

Шу билан бирга, амалиётда тўпланган тажриба Миллий гвардиянинг вазифа ва ваколатларини замонавий талаблар асосида қайта қўриб чиқиш, тақрорланувчи нормаларни бартараф этиш ва ҳуқуқий бўшлиқларни тўлдириш заруратини юзага келтирди.

Ушбу қўнун ана шу мақсадларга қаратилган.

Қўнун билан, аввало, Миллий гвардия органларининг асосий вазифалари қайта тизимлаштирилмоқда. Жамоат хавфсизлиги ва жамоат тартибинин таъминлаш, қўриқлаш фаолияти билан боғлиқ вазифалар бирлаштирилиб, оммавий тартибсизликларга чек қўйиш бўйича янги вазифа белгиланмоқда.

Ахкам МҲАММАДОВ олган суратлар.

Шунингдек, давлат объектлари, ўта муҳим ва тоифаланган объектлар, бошқа объектлар ҳамда жисмоний ва юридик шахсларнинг мол-мулкни қўриқлаш билан боғлиқ вазифалар амалдаги қўнунчиликда белгиланган ваколатлардан келиб чиқиб оптималлаштирилмоқда.

Қўнуннинг муҳим жиҳатларидан ана бири Миллий гвардия ҳарбий хизматчиларининг фуқаролар билан мулоқот қилиш тартиби аниқ белгилаб берилаётганидир.

Эндилкида ҳарбий хизматчи фуқарога мууроҳат қилганда ўз лавозими, ҳарбий унвони, фамилияси, исми ва отасининг исмини айтиши, муурожаат қилишининг сабаби ва мақсадини тушунтириши, фуқаронинг талабига қўра хизмат гувоҳномасини қўрсатиши шартлиги белгиланмоқда.

Яна бир муҳим янгилик — жамоат хавфсизлигини таъминлашда замонавий махсус воситалардан фойдаланиш бўйича Миллий гвардиянинг ҳуқуқлари қўнунчиликда аниқлаштирилмоқда.

Сенаторлар таъкидлаганидек, ушбу ўзгаришлар Миллий гвардиянинг вазифа ва ваколатларини аниқлаштириш, уларни амалдаги функцияларга мослаштириш, фуқаролар билан муносабатларда очиклик ва қўнунийликни таъминлашга хизмат қилади.

Сенаторлар қўнунни маъқуладди.

Шунингдек, Олий Мажлис Сенатининг 19-ялпи мажлисида «Ўзбекистон Республикасининг айрим қўнун ҳужжатларига қўшимча ва ўзгаришлар киритиш тўғрисида»ги қўнун муҳокама қилинди.

Сўнгги йилларда мамлакатимизда суд-ҳуқуқ

тизимини янада эркинлаштириш, судларда иш ҳажмини ва ортиқча бюрократияни қамайтириш, одил судловга эришиш даражасини ошириш ҳамда нотариат институтига замонавий рақамли технологияларни кенг жорий этиш бўйича тизимли ишлар амалга оширилмоқда.

Қўнун билан Фуқаролик процессуал ва Иқтисодий процессуал кодексларига, «Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисида»ги ҳамда «Давлат божи тўғрисида»ги қўнунларга низосиз талаблар бўйича суд бўйруғини чиқариш доирасини қисқартиришни, нотариат фаолиятига ахборот-коммуникация технологияларини кенг табиққ этишни ва нотариал харақатлар учун ундириладиган тўловларни мақбуллаштиришни назарда тутувчи қўшимча ва ўзгаришлар киритилмоқда.

Шунингдек, Иқтисодий процессуал кодексига ўзгаришлар киритилиб, қўнуний қучга кирган суд ҳужжати устидан шикоят қилинганда унинг ижросини қокори инстанция судида тўхтаиб туриш механизми такомиллаштирилмоқда.

Янги нормаларга қўра қўнунда белгиланган мезонларга мос, БХМнинг минг бараваригача бўлган низосиз талаблар бўйича нотариусга муурожаат қилиш имконияти кенгайилмоқда. Бу орқали бундай талабларни суд тартибиди муурожаат қилмасдан, нотариус орқали расмийлаштириш ва ижрога қаратиш механизми содалаштирилади.

Шунингдек, нотариуслар томонидан расмийлаштириладиган QR-кодди ижро қатларини электрон шаклда ижро органларига тўғридан-тўғри бориб имконияти яратилмоқда.

Бу ҳужжатларни қокоз шаклида тақдим этиш билан боғлиқ ортиқча жараёнларни қисқартиришга хизмат қилади.

Бундан ташқари, апелляция, кассация ва тафтиш инстанцияларида суд ҳужжатлари ижросини тўхтаиб туриш асослари аниқлаштирилмоқда.

Бунда ижрони тўхтаиб туришни сўраган шахс бундай чора қўрилмаса, қайтарма ижрони қийинлаштириши ёки уни бажариб бўлмайдиган қилиб қўйиши мумкинлигини асослаши лозим бўлади.

Сенаторлар мазкур ўзгаришлар судлар иш юкламасини қамайтириш, фуқаролар ва тадбиркорлик субъектларининг вақти ва харажатларини тежаш, низосиз талабларни тезкор расмийлаштириш ҳамда ижро самарадорлигини оширишга хизмат қилишини таъкидлади.

Сенаторлар қўнунни маъқуладди.

Сенатнинг ўн тўққизинчи ялпи мажлисида «Халқаро фуқаро авиацияси тўғрисидаги конвенцияга киритилган ўзгаришлар билан боғлиқ баённомаларни (Монреаль, 2016 йил 6 октябрь) ратификация қилиш ҳақида»ги қўнун ҳам муҳокама қилинди.

Мазкур баённомалар Халқаро фуқаро авиацияси ташкилотининг бошқаруш ва эксперт органларида аъзо давлатлар вакилларини кенгайтириш, қарор қабул қилиш жараёнида минтақавий манфаатларни янада мувозанатли ҳисобга олиш ҳамда ташкилотнинг институционал ва экспертлик салоҳиятини оширишга қаратилган.

Сенаторлар фикрича, конвенцияга киритилган ўзгаришлар Ўзбекистоннинг Халқаро фуқаро авиацияси ташкилоти доирасидаги халқаро мажбуриятларини бажариши, ташкилотда амалга оширилаётган институционал ишохотларни қўллаб-қувватлаш имконини беради.

Қўнун Халқаро фуқаро авиацияси ташкилотининг бошқарув органларига Ўзбекистон вакилларини илгари суриш, минтақавий манфаатларини ифодалаш ва мамлакатимизнинг халқаро авиация соҳасидаги иштирокчини кенгайтиришга хизмат қилади.

Муҳокама давомида сенаторлар қўнунни маъқуладди.

Шу билан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг ўн тўққизинчи ялпи мажлисининг биринчи иш кўни якунланди.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Ахборот хизмати.

Маълумотларга қўра, 2016 — 2025 йиллар давомида давлат чегарасида 12 та ноқўнуний ер ости иншооти ва туннель аниқланган. Энг ташивланарлиси, ушбу туннеллар орқали божхона назоратидан яширин ҳолда жуда катта миқдордаги товарлар олиб ўтилган.

Жумладан, Фаргона ва Андижон вилоятларида аниқланган туннеллар орқали 30 млрд. сўмдан ортиқ товар-моддий бойликлар, 137 турдаги товарлар, 3,7 млн. АҚШ доллари ҳамда 5 килограммдан ортиқ олтин ёмбилари мамлакатимизга ноқўнуний равишда олиб қилирилган.

Хусусан, 2023 йилда Андижон вилоятида аниқланган, 10 — 12 метр қучурилда, қарийб 400 — 420 метр узунликда бўлган, ёритиш ва ҳаво алмашинуви тизимлари билан жиҳозланган ер ости туннели жиноий гуруҳлар қандай даражада пухта тайёргарлик қўраётганини қўрсатади. Бундай ҳолатлар оддий контрабанда эмас, балки уюшган трансмиллий жиноятчиликнинг хавфли қўриниши ва бевосита давлат хавфсизлигига жиҳдий таҳдид саналади.

Шу бош «Ўзбекистон Республикасининг Жиноят ва Жиноят-процессуал кодексларига Ўзбекистон Республикасининг Давлат чегарасини қўриқлаш ҳамда ҳимоя қилишни янада қучайтиришга қаратилган ўзгаришлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги қўнун билан давлат чегараси орқали ер остида қўнунга хилоф равишда қурилган туннеллар, ноқўнуний иншоотлар ёки бошқа инфратузилма объектларидан фойдаланган ҳолда содир этилган жиноятлар учун жавобгарлик оғирлаштирилмоқда.

Шунингдек, Жиноят кодекси янги 223-модда билан тўлдирилмоқда. Унга қўра, давлат чегараси орқали ер остида ноқўнуний иншоотлар ёки туннеллар қуриш, бошқа инфратузилма объектларини барпо этиш учун била турли шарт-шароит яратганлик, уларни қўрганлик, улардан фойдаланганлик ёки бундай фаолиятни молиялаштирганлик учун алоҳида жиноий жавобгарлик белгиланмоқда.

Қўнунда инсонпарварлик тамойили ҳам ўз ифодасини топиқма.

Хусусан, биринчи марта шундай қилмишга қўл урган шахс ўз ихтиёри билан давлат органларига ноқўнуний туннель ёки бошқа иншоот қурилганлиги ҳақида хабар берса ёки жиноятни фош этишга фаол ёрдам қўрсатса ва унинг харақатларида бошқа жиноят таркиби мавжуд бўлмаса, у жиноий жавобгарликдан озод қилиниши мумкин.

Сенаторлар маъқуладган ушбу қўнун мамлакатимиз чегаралари дахлсизлигини таъминлаш, миллий хавфсизлиқни мустаҳкамлаш ва келгусида бундай хавфли қилмишларнинг олдини олишда муҳим ҳуқуқий асос бўлиб хизмат қилади.

«Халқ сўзи».

Президентимизнинг тегишли фармони билан мамлакатимизда 3, 4 ва 5 юлдузли меҳмонхоналарга тоифа бериш учун «Big Four» (Deloitte, PwC, EY ва KPMG) компанияларидан хулоса олиш талаби бекор қилинмоқда.

ДАВЛАТ ХИЗМАТЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШ ЯНАДА ОСОНЛАШМОҚДА

Қолаверса, “Лицензия” тизими орқали аризаларни кўриб чиқиш жараёнида талабгорнинг белгиланган талаб ва шартларга мослиги электрон маълумотлар асосида автоматик тарзда текшириладиган бўлди.

Депутатлар маъмурий тартиб-таомиллар, бюрократия, жарима, тўлов ҳамда йиғимларни қисқартириш бўйича амалга оширилаётган ишлар ҳолати билан ҳам қизиқди.

Вазирнинг қайд этишича, 2026 йил 1 мартдан бошлаб лицензиялаш, рухсат бериш ва хабардор қилиш тартиб-таомиллари борасидаги ҳуқуқбузарликларни содир этганлик учун юридлик шахсларга жарима қўлланилганда, уларнинг мансабдор шахсларини маъмурий жавобгарликка тортиш тартиби бекор қилинди. Шунингдек, лицензия ёки рухсат этиш хусусиятига эга ҳужжатни бериш жараёнида видеоалоқа воситалари ёрдамида талабгорларнинг лицензия ва рухсатнома талаб ҳамда шартларига мувофиқлигини масофадан тўриб баҳолаш тартиби яратилди.

Давлат хизматларини кўрсатишда ва маъмурий тартиб-таомилларни амалга оширишда 150 турдаги маълумот ҳамда ҳужжатларни талаб этиш бекор қилиниб, уларни давлат органлари ва ташкилотлардан “Рақамли ҳуқумат” платформаси орқали мустақил равишда олиш йўлга қўйилди. Бу эса ортиқча ҳужжатбозликни камайтириб, давлат хизматларидан фойдаланишни янада осонлаштиради.

“Ҳуқумат соати”да депутатлар томонидан лицензия ва рухсатномаларни бекор қилиш билан боғлиқ даъво аризаларини судларга “Лицензия” ахборот тизими орқали электрон шаклда юбориш, тадбиркорлик субъектларининг Ягона шахсий кабинетини яратиш, тадбиркорларни давлат рўйхатидан ўтказиш жараёнларини янада соддалаштириш ва ортиқча талабларни қисқартириш бўйича қатор таклиф ва мулоҳазалар билдирилди.

Шу билан бирга, депутатлар соҳа истиқболига доир қатор масалалар юзасидан вазирга саволлар билан мурожаат қилишди.

Хусусан, **ЎзлИдеП фракцияси** аъзолари “Биз-несни 15 дақиқада бошлаш” тизимидадан фойдаланган тадбиркорлар сони ҳали ҳам камлигини таъкидлаб, бунинг сабаби нимада экани ва тадбиркорларнинг мазкур хизматдан фойдаланишига қандай омиллар тўсқинлик қилаётгани ҳақида сўради.

“Миллий тикланиш” демократик партияси фракцияси аъзолари янги талабар жорий этилганда, тадбиркорларга аввал берилган лицензия, рухсатнома ва бошқа ҳужжатлар ўз қучида қолиши кафолатлангани, шунингдек, янги қоидалар сабаб тадбиркорларнинг аввалдан мажбур ҳуқуқлари чекланиб қолмаслиги учун қандай чоралар кўрилатгани билан қизиқди.

“Адолат” СДП фракцияси вакиллари ахборот тизимидаги техник хатолар сабаб тадбиркорларга асоссиз равишда такрорий жарималар қўлланилаётган ҳолатлар бўйича савол берди. Хусусан, улар қанча шундай ҳолат аниқлангани, уларнинг нечаси тадбиркорлар фойдасига ҳал этилгани ва бундай хатоларнинг олдини олиш учун қандай чоралар кўрилатгани ҳақида маълумот сўради.

ЎзХДП фракцияси вакиллари апелляция кенгашларини барча ҳудудда ташкил этиш ва тадбиркорларга судга мурожаат қилмасдан туриб ўз ҳуқуқларини ҳимоялаш имконини берадиган давлат хизматлари турларини кўпайтириш бўйича қандай ишлар амалга оширилаётгани билан қизиқди.

Ўзбекистон Экологик партияси фракцияси аъзолари эса “сукут — розилик белгиси” тамойилини амалда ишлатиш учун давлат органларининг ахборот тизимларини бир-бирига тўлиқ улаш, тадбиркор мулкига чеклов ёки тақиқ қўйишдан олдин унинг қонунийлиги автоматик текширилишини таъминлаш бўйича қандай ишлар амалга оширилаётганини сўради.

Вазир кўтарилган барча саволларга батафсил тушунтириш бериб ўтди.

“Ҳуқумат соати”да соҳа истиқболига қаратилган қатор таклифлар берилиб, кун тартибидagi масала юзасидан самарали парламент назоратини таъминлашга келишиб олинди.

«Халқ сўзи».

ОЛИЙ МАЖЛИС ҚОНУНЧИЛИК ПАЛАТАСИДА

ИНСОН САЛОМАТЛИГИ МУҲОФАЗАСИ — УСТУВОР МАҚСАД

Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг Меҳнат, соғлиқни сақлаш ва ижтимоий масалалар қўмитаси йиғилиши бўлиб ўтди. Унда Президентимизнинг мамлакатимиз мустақиллигининг 35 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги нутқидан келиб чиқиб, қўмита олдида турган устувор вазифалар муҳокама қилинди.

Ўртимизда кейинги йилларда аҳоли саломатлиги муҳофазаси давлат сиёсатининг устувор йўналишларидан бирига айланди. Хусусан, соғлиқни сақлаш соҳасига ажратилаётган маблағлар ҳажми сўнгги йилларда 8 қаррадан зиёд оширилди. Утан даврда 652 та янги тиббиёт муассасаси барпо этилди. Хусусий сектор учун яратилган имкониятлар натижасида тиббий хизматлар ҳажми 3 қарра ортди.

Йиғилишда давлатимиз раҳбарининг келгуси ўн йилликни мамлакатимиз учун миллий юксалиш даврига айлантириш мақсади билан боғлиқ вазифаларга алоҳида эътибор берилди. Бу борада инсон қадрини янада юксалтиришга қаратилган миллий дастурларни изчил амалга ошириш, аҳолининг ижтимоий ҳимоясини кучайтириш ва сифатли тиббий хизматдан фойдаланиш имкониятларини кенгайтириш муҳим вазифалар сифатида белгиланди.

Шу билан бирга, нутқда айtilган вазифалардан келиб чиқиб, қўмитанинг келгуси фаолияти бўйича устувор йўналишлар белгиланган бўлиди. Хусусан, иккинчи миллий дастур доирасида аҳолининг соғлом ва узоқ умр кўришини таъминлаш, тиббий хизматлар сифатини ошириш, инсон сало-

матлигини муҳофаза қилишга қаратилган чора-тадбирларни қонунчилик нуқтаи назаридан қўллаб-қувватлаш вазифаларига эътибор қаратилди.

Учинчи миллий дастур доирасида иқтисодиётни юқори технологиялар ва меҳнат унвдорлигига асосланган янги тараққиёт моделига ўтказиш жараёнида муносиб иш шaroитларини яратиш, аҳоли бандлигини таъминлаш ва инсон капиталини ривожлантириш масалалари қўмитанинг парламент назорати ҳамда қонун ижодкорлиги фаолиятида муҳим ўрин тутиши қайд этилди.

Раъно АСТАНКУЛОВА, қўмита аъзоси:

— Давлатимиз раҳбари нутқидa белгилab берилган мақсад ва вазифалар ижроси парламент ва депутатлар зиммасига ҳам катта масъулият юклайди. Қонун ижодкорлиги ва таъсирчан парламент назорати орқали ишloхотларнинг ҳар бир ҳудуд, ҳар бир маҳалла ва энг муҳими, ҳар бир инсон ҳаётида амалий натижа беришига

МИЛЛИЙ ЮКСАЛИШНИНГ МУҲИМ ШАРТИ

Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг Аграр ва сув ҳўжалиги масалалари қўмитаси йиғилишида Президентимизнинг мамлакатимиз мустақиллигининг 35 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги нутқидан келиб чиқадиган устувор вазифалар ва уларни амалга ошириш механизмлари муҳокама қилинди.

Қўмиталарнинг жамоатчилик кенгашлари аъзолари, илмий-тадқиқот муассасалари вакиллари, таҳлил марказлари ходимлари иштирок этган тадбирда таъкидланганидек, кейинги йилларда мамлакатимизда қишлоқ ва сув ҳўжалигини замонавий талабалар асосида ривожлантириш, табиий ресурслардан оқилана фойдаланиш, сувни тежаш ҳамда экологик барқарорликни таъминлаш давлат сиёсатининг устувор йўналишларидан бирига айланмоқда.

Тадбирда Президентимизнинг мамлакатимиз мустақиллигининг 35 йиллигига бағишланган тантанали маросимда-

ги нутқидa келгуси ўн йилликни миллий юксалиш даврига айлантиришга қаратилган етти та миллий дастур илгари сурилгани қайд этилди.

Муқаддас АҲМЕДОВА, депутат:

— Муҳим йўналишлардан бири бўлган тўртинчи миллий дастур бугунги кун нуқтаи назаридан алоҳида стратегик аҳамиятга эга. Чунки унда бевосита сув ва табиатга муносабатни туб-

дан ўзгaртиришга қаратилган ғоялар жамланган. Хусусан, келгуси беш йилда экин майдонларида сув тежайдиган технологиялар қамровини 100 фоизга етказиш умуммиллий марра сифатида белгиланди. “Яшил макон” умуммиллий лойиҳасини янги сифат босқичига олиб чиқиш, мактаблар, боғчалар, шифохоналар ва кўп қаватли уйлар атрофидаги яшил ҳудудларни жамиятнинг дахлсиз бўйлиги сифатида муҳофазa қилиш ургуланди. Яқин йилларда туман ва шаҳарлар марказларида яшиллик қўлланини 30 фоизга етказиш вазифаси ҳам қўйилди.

Шу маънода, тўртинчи миллий дастур сув ресурсларини асраш, қишлоқ ҳўжалигида ресурстежамкор технологияларни оммалаштириш, экологик муҳитни яхшилаш, яшил ҳудудларни кўпайтириш

ва энг муҳими, жамиятда табиатга нисбатан масъулиятли муносабатни шакллантиришни ягона мақсад атрофида бirlаштиради.

Муҳокамада Президентимиз илгари сурган сув ва табиатга муносабатини тубдан ўзгaртиришга қаратилган тўртинчи миллий дастурнинг аҳамияти ҳамда мазмун-моҳиятини кенг жамоатчиликка етказишда жамоатчилик кенгашлари билан ҳамкорликни янада кучайтириш лозимлиги қайд этилди. Белгиланган вазифаларни амалга оширишнинг илмий, ҳуқуқий ва амалий механизмларини тақомиллаштириш, соҳадаги муаммоларни бевосита мутахассислар иштирокида муҳокама қилиш ҳамда қўмиталар ва Жамоатчилик кенгашининг ҳамкорликдаги иш режасини шакллантиришга келишиб олинди.

Мамлакатимиз билан дипломатик муносабат ўрнатган давлатлар сони қарийб 170 тага етди. Шарқий Европа, Африка ва Лoтин Америкасида янги ҳамкорлик йўналишлари очилётгани ўзбекис-

тимиз тараққиёти ва рақобатбардорлиги ҳам шунга яраша бўлади. Шунинг учун таълимга йўналтирилаётган ресурсларни мамлакатнинг келажига киритилаётган стратегик инвестиция сифатида баҳолашимиз керак. Бу жараёнда биз, депутатларнинг вазифаси яратилган имкониятларнинг амалдаги натижасини назорат қилиш, таълим сифатига тўсиқ бўлаётган муаммоларни қонунчилик орқали бартараф этишдан иборат.

Васила ҲАЙЗИЕВА, қўмита аъзоси:

Экани бежиз эмас. Чунки бугун қай даражада билимли ва малакали авлодни тарбияласак, эртага мамла-

лаштиришда фуқаролар ва жамоатчиликнинг тақлифларини ўрганиб бoриш ҳамда белгиланган мақсадларнинг натижадорлигини таъминлаш юзасидан қатор таклифлар билдирилди.

— Миллий дастурнинг энг биринчи ғояси — билим ва малакани мамлакат келажигининг асосий капиталига айлантириш билан боғлиқ

қонунчилик орқали бартараф этишдан иборат.

Йиғилиш якунида Президент нутқидa белгиланган устувор йўналишлардан келиб чиққан ҳолда, қўмита томонидан амалга ошириш лoзим бўлган вазифалар белгиланган бўлиди.

«Халқ сўзи».

Ўзбекистон — Сербия:

АГРОСАНОАТ РИВОЖИДА СТРАТЕГИК БУРИЛИШ НУҚТАСИ

Ризқ-рўз яратувчилар учун дастуриламал ҳужжат

Белградда имзоланган салмоқли ҳужжатлар тўплами орасида “Қишлоқ ва сув ҳўжалиги ҳамда қишлоқ жойларни барқарор ривожлантириш соҳаларидаги ҳамкорлик тўғрисида”ги ҳужжат ҳам бор. Бу қишлоқ ҳамда сув ҳўжалиги, аграр соҳани барқарор ривожлантириш, селекция ва озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлашда муҳим ўрин тутadi.

Мазкур келишув икки мамлакат агросаноат мажмуаси учун стратегик ҳамда олий даражадаги амалий аҳамиятга эга. Ушбу битимнинг ўзбекистон иқтисодиёти, аграр сектори ва озиқ-овқат хавфсизлиги учун муҳим жиҳатларига тўқналиш жоиз.

Аввало, Ўзбекистонга Сербиянинг юқори ҳосилдор уруғчилик технологияларини тўғридан-тўғри олиб кириш, уларни маҳаллилаштириш ва синовдан ўтказиш имкони яратилади. Бу эса Ўзбекистонда чорвачилик учун озуқа базасини мустаҳкамлаш ҳамда ўсимлик ёғи ишлаб чиқаришни оширишга бевосита хизмат қилади.

Марказий Осиёда сув танқислиги ортиб бораётган бир шароитда Сербиянинг сув ресурсларини бошқариш, тошқинларнинг олдини олиш ва томчилатиб сугориш тизимлари бўйича тажрибаси нихоятда қўл келади. Битим доирасида сув тежовчи технологияларни бirlағилда жорий этиш, сугориш тармоқларини рақамлаштириш ва тупроқ намлигини автоматик назорат қилиш

бўйича қўшма лойиҳалар амалга оширилади. Натижада ҳар бир куб метр сувдан олинadиган ҳосилдорлик янада ортади.

Бундан ташқари, маҳсулотларни чукр қайта ишлаш ва “совуқ занжир” (“Cold Chain”) ташкил этишда Сербия тажрибаси эътиборга сазовор. Мамлакат мевa-сабзавот ва резаворларни шoқ усулида музлатиш (IQF), қайта ишлаш бўйича дунёда етакчи ўринда туради. Ўзбекистон эса ҳар йили миллионлаб тонна мевa-сабзавот етиштириб, аммо уларни қайта ишлаш ҳамда сақлашдаги йўқотишлар ҳали ҳам юқори. Битим орқали Сербиянинг замонавий қайта ишлаш ва агрологикалик технологияларни юртимизга қириб келади. Бу эса маҳсулотнинг сақланиш мuddатини узайтиради ва қўшилган қийматга эга маҳсулот экспортини кўпайтиради.

Ҳужжатнинг алоҳида банди қишлоқ жойларни барқарор ривожлантиришга бағишланган. У деҳқон ҳамда кичик фермер ҳўжалиқларини кооперацияларга бirlаштириш, уларга агрохизматлар кўрсатиш ва янги иш ўринларини яратишга қаратилган.

Европа бозорларида чиқишда қўшимча энгилликлар

Сербияда қишлоқ туризми ва оилавий агробизнес ривожланган. Бу мо-

дель Ўзбекистон маҳаллаларида аҳоли даромадини ошириш ва камбағалликни қисқартириш бўйича олиб бoрилаётган сиёсатга тўлиқ мос келади. Юқоридa қайд этилган ҳужжат икки мамлакат аграр олийгоҳлари ҳамда тадқиқот институтлари ўртасида тўғридан-тўғри ҳамкорликни назарда tutиши билан ҳам эътиборга молик. Талабалар, профессорлар ва олимлар ўртасида тажриба алмашинуви йўлга қўйилади. Ўзбекистон аграр сектори учун Европа стандартларига жавоб берадиган янги авлод селекционерлари, агрономлар ҳамда биотехнологлар тайёрланади.

Шу билан бирга, мамлакатларимиз агрокластерларининг қўшма қорхоналари томонидан Сербияда ёки Ўзбекистонда қайта ишланган ва стандартиштирилган маҳсулотлар Европа Иттифоқи бозорларига анча енгиш ва имтиёзли шартларда қириб бoриши мумкин.

Демак, ушбу битим шунчаки икки вазирлик ўртасидаги келишув эмас, балки Ўзбекистон аграр секторини модернизация қилиш, сув ҳамда озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлаш ва қишлоқ аҳолисининг турмуш даражасини оширишга қаратилган стратегик ҳужжатдир. У сиёсий иродани муайян технологиялар, янги уруғ намуналари, агроинвестициялар ва юқори даромадли иш ўринларига айлантириш учун ҳуқуқий ҳамда институционал замин яратди.

Биз, Тошкент давлат аграр университети профессор-ўқитувчилари ва мутахассислари учун ушбу ташрифда эришилган келишувлар қишлоқ ҳўжалиги илм-фани ва таълимини замонавий

талаблар асосида янги босқичга олиб чиқиш учун амалий дастуриламалдир.

Шу ўринда, нега айнан Ўзбекистон қишлоқ ҳўжалиги учун гоят қизиқарли ва ўрганишга арзийди, деган савол туғилиши мумкин.

Бунинг учун Сербия аграр тармогининг бугунги салоҳиятига назар ташлаш қиёфа. Болкон минтақасининг марказида жойлашган 6,5 млн. аҳолига эга Сербияда қишлоқ ҳўжалиги иқтисодиётнинг таянч устунларидан бири саналади. Мамлакат иқтисодий фаол аҳолисининг қарийб 13 — 15 фоизи бевосита аграр секторда меҳнат қилади. Соҳанинг мамлакат ялпи ички маҳсулотдаги улуши қайта ишлаш саноати билан бирга 10 фоиздан зиёднi ташкил етadi. Йилгига ўртача 7-8 млн. тонна маккажўҳори, 3 млн. тоннадан ортиқ бугдой, салмоқли миқдорда қунгабоқар ва соя етиштирадиган Сербия озиқ-овқат маҳсулотлари бўйича нафақат ўзини тўлиқ таъминлайдиган, балки соф экспортчи давлатдир.

Мамлакатнинг йиллик агросаноат экспорти 5 млрд. АҚШ долларидан ошади.

Илгор тажриба ва инновацион ёндашув

Мамлакатимизнинг тупроқ-иклим шарoитлари ва иқлим ўзгариши оқибатларини ҳисобга олган ҳолда, биз сербиялик ҳамкасбларимиздан муайян йўналишларда илгор тажрибаларни ўзлаштиришимиз мақсадга мувофиқ.

Мисол учун, Сербиянинг Нови-Сад дала ва сабзавот экинлари институти дунёга машҳур. Улар яратган қунгабоқар, маккажўҳори, соя ва бугдой дурағайлари Ер юзининг 30 дан ортиқ давлатларида муваффақиятли экилади. Биз учун қурғоқчиликка ҳамда иссиққа чидамли, кам сув талаб қиладиган экин навлари ҳамда юқори мойли қунгабоқар дурағайларини олиб келиш ва уларни маҳаллилаштириш муҳим аҳамиятга эга.

Қолаверса, Сербияда кичик майдонларда интенсив мевачиликни (айниқса, резавор мевалар — малина, қорғат, қулупнай, шунингдек, гилос ва олма) юқори даромадли бизнесга айлантириш тизими мукаммал йўлга қўйилган. Улар маҳсулотни шунчаки сотмайди, балки даланинг ўзидa чуқур шoқ-музлатиш (IQF технологияси), сублимация ва қайта ишлаш орқали қўшилган қиймат яратиб, тўғридан-тўғри Европа Иттифоқи ва АҚШ супермаркетларига етказиб беради. Ушбу занжир Ўзбекистондаги агрокластерлар ва деҳқон ҳўжалиқлари учун тайёр модель бўла олади.

Сербия тажрибасида кичик фермер ҳўжалиқлари кластерлар ва кооперативларга бirlашиб, ягона лoгистика, сугурта ва экспорт тармоғидан фойдаланади. Бундан ташқари, “ақли” қишлоқ ҳўжалиги (Smart Agriculture), сунъий йўлдош орқали экин ҳолатини мониторинг қилиш ва тупроқ намлигини автоматик бошқариш технологиялари кенг жорий этилган.

Белграддаги музокараларда Нови-Сад университети ҳамда Белград университети билан академик ва илмий алоқаларни йўлга қўйиш масалалари кун тартибига қўйилгани беҳиз эмас. Эерo, замонавий қишлоқ ҳўжалиги факатгина илм ҳамда инновациялар билан ривожланган. Ушбу тарихий келишувлар ижроси доирасида Тошкент давлат аграр университети Сербиянинг етакчи университетлари билан бирга селекция, биотехнология, уруғчилик ва аграр лoгистика бўйича “2+2” ва магистратура дастурларини, қўшма таълим дастурлари ҳамда академик алмашинуви йўлга қўйиш каби бир қатор амалий ташаббусларни ҳаётга татбиқ этишга киришмоқда.

Давлатимиз раҳбарининг Сербияга ташрифи нафақат сиёсий ва савдо-иқтисодий жиҳатдан, балки мамлакатимиз қишлоқ ҳўжалиги тармоғини модернизация қилишда ҳам стратегик бурилиш нуқтаси бўлди. Олдимизда турган асосий мақсад эришилган ҳар бир келишувни илмий лойиҳаларга, юқори ҳосил берадиган уруғларга, инновацион агротехнологияларга ҳамда халқаро тоифадаги билимли мутахассисларга айлантиришдан иборат. Университетимиз жамоаси ушбу масъулиятли ва истиқболли йўлда бор билим ҳамда илмий салоҳиятини сафарбар этишга тайёр.

Нарзулло ОБЛОМУРОВОВ, Тошкент давлат аграр университети ректори, иқтисодиёт фанлари доктори, профессор.

Эндиликда ўртимизда қўп квартиралы уйлaрнинг биринчи қаватидаги хонадонларни ногураржой тоифасига ўтказмасдан, савдо ва сервис фаолиятига мослаштиришга рухсат берилади.

ЎЗБЕК АНОРИ ДОВРУҒИНИ ДУНЁГА ЁЙГАН АЁЛ

Кува туманидаги Толмозор қишлоғида туғилиб ўсган Мастураҳон Сайфутдинова 50 йилдирки, анорчиликни ривожлантиришга катта ҳисса қўшиб келмоқда. Шу йиллар давомида бу тансиқ мевани нафақат ички бозор, балки экспорт қилишда ҳам катта тажриба тўплади. Элу юрт тўкинчилиги йўлида фидойилик кўрсатаётган бу шижоатли аёлни ҳақли равишда Ўзбекистон анорчилигининг маликаси, десак, муболаға бўлмайди.

Омилкорлик

руми доирасида ҳамюртимизни тантанали равишда мукофотлаш маросими ҳам ўтказилиши режалаштирилган.

— Бир неча кундан буён хонадонимиздан меҳмонлар қадами узилгани йўқ, — дейди М. Сайфутдинова. — Бундай эътибор ва рағбатдан, қолаверса, кун кеча Олий Мажлис Сенати Раиси Танзила Норбоева номидан табрик хати келгани, халқ депутатлари Фарғона вилояти ҳамда Кува тумани Кенгаши депутатлари, вилоятдан сайланган сенаторлар бевосита хонадонимизга келиб, кутлаб кетишганидан бошим кўкка етди. Юксак эътибор вилоят Кенгаши депутати сифатида мени янада фаолликка ундайди.

Айни пайтда Мастураҳон опа раҳбарлигидаги “Кува анори” кластерида 1000 гектардан ортиқ ҳамда “Фарғона анорчилиги” агрофирмасида 300 гектардан кўпроқ

анорзорларда ҳосил болга тўлиб етилмоқда. Табиийки, Мастура опа ҳар бир анор донасини дуру гавҳар, марварид ва маржонларга қиёслайди. Зеро, бу мева дастурхонларимизни тўкин қилиши билан бирга мамлакатимиз экспорт саноатини юксалтиришда муносиб ўринга эга.

Президентимиз Шавкат Мирзиёев Фарғона вилоятига ташрифи давомида ушбу боғларда бўлиб, Кува анорчилигини илмфан ютқуқлари асосида ривожлантириш бўйича қатор ташаббусларни илгари сурди. Шу тариқа кейинги йилларда деярли заволга юз тутаётган анорчилик тармоғига, таъбир жоиз бўлса, иккинчи умр бахш этилди. Яқин йилларга азор, асосан, Хамдўстлик давлатларида экспорт қилинган бўлса, бугунги кунда дармондориларга бой ушбу мева Осиё, Европа қитъаси, Ҳинд океани орти мамлакатлари — АҚШда ҳам маълум ва машҳур бўлиб улгурди.

— Сўнгги йилларда мазкур соҳа ривожига кўрсатилаётган рағбат туфайли анорчилик тармоғида илм-фан, инновация ғоялари асосида деҳқончилик қилиш маданияти юксалди, — дейди Мастура Сайфутдинова. — Бу ютқуқлардан руҳланган ҳолда Ўзбекистон анорчилиги ҳақида ёзилган китоб муаллифларидан бири бўлдим. Бугунги

кунда ўнга яқин ёш олимлар анорчилик соҳасида илмий изланишлар олиб борапти.

Қувалик ёш олим Ҳусниддин Самиев анорнинг турли касалликларига қарши фойдали хусусиятлари мавзусида тиббиёт ходимлари билан ҳамкорликда илмий изланишларини якунига етказиб, фалсафа докторлиги (PhD) ишини муваффақиятли ҳимоя қилди. Айни жараёнда Тошкент давлат аграр университети ҳамда Фарғона давлат университети профессор-ўқитувчилари, мустақил тадқиқотчилар томонидан данаксиз, маҳаллий иқлим шароитига мос ва экспортбўл анор навларини кўпайтириш устида олиб борилаётган илмий изланишлар эътиборга молик.

Илмий-амалий ҳамкорлик натижасида Фарғона вилоятида “Қаюм”, “Озарбайжон ширин”, “Олтиариқ аччиқ” каби анор навларидан мўл ҳосил етиштириш имкониятлари яхшиланди. Ўз навбатида, Мастураҳон опа мамлакатимиз бўйлаб, хусусан, Сурхондарёда Дашнобод анори шухратини тиклаш ишларида ҳам бош-қош бўлмоқда. Зотан, дунёда эътироф этилган машҳур анори Мастура Сайфутдинованинг ибратли фаолияти бугунги ёш тадбиркорлар учун ҳар жиҳатдан намуна қилиб кўрсатишга аргизулиқдир.

Ботир МАДИЁРОВ
(«Халқ сўзи»)

РЕКЛАМА

XALQARO NORDIK UNIVERSITETI
OLIV TA'LIMDAN KEYINGI
O'QUV BOSQICHLARIGA
2027-YIL UCHUN TAYANCH
DOKTORANTURAGA

QABUL E'LOH QILADI

№	Ixtisoslik		PhD
	Shifri	Nomi	
1.	08.00.03	Sanoat iqtisodiyoti	1
2.	08.00.07	Moliya, pul muomalasi va kredit	1
3.	08.00.13	Menejment	1
4.	13.00.02	Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)	3

Tayanch doktorantura hamda mustaqil izlanuvchilikka kirishni xohlovchilar Vazirlar Mahkamasining 2017-yil 22-maydagi 304-qarori ilovasida ko'rsatilgan Nizom talablariga javob berishi va qabul komissiyasiga quyidagi hujjatlarni elektron tarzda «daraja.ilmii.uz» platformasi orqali taqdim etishlari kerak:

- rektor nomiga ariza;
- qisqacha biografiyali ma'lumot (obyektivka);
- oliy ta'lim muassasasi magistraturasi diplomini, oliy ma'lumot (mutaxassislik dasturlari bo'yicha) to'g'risidagi diplom nusxasi;
- nashr etilgan ilmiy ishlar ro'yxati, shuningdek, ularning nusxalari;
- O'zbekiston Respublikasi Prezidenti davlat stipendiyasi sohiblari tegishli hujjat nusxasini taqdim etadilar;
- til bo'yicha milliy yoki unga mos darajadagi xalqaro sertifikat;
- ish joyidan tavsifnoma (mustaqil izlanuvchilar uchun).

Hujjatlar **2026-yil 15-sentabrdan 15-oktabrga qadar** «<https://daraja.ilmii.uz>» sayti orqali onlayn qabul qilinadi. Tayanch doktorantura hamda mustaqil izlanuvchilik uchun kirish imtihonlari **2026-yil 1 — 25-noyabr** kunlari o'tkaziladi. Tayanch doktorantura va mustaqil izlanuvchilikda o'qish uchun talabgorlar mutaxassislik bo'yicha kirish imtihonlarini topshiradilar.

Murojaat uchun manzil:
100096, Toshkent shahri, Sebzor ko'chasi, 22-«A» uy.

Tel: +998 55 508 44 00.

«ЎЗМИЛЛИЙБАНК»:

ТАДБИРКОР ХОТИН-ҚИЗЛАРГА ЭНГ ЯҚИН КЎМАКЧИ

Юртимизда ёшлар учун қўшимча иш ўринларини яратиш, уларнинг бандлигини таъминлаш ва ишбилармонлик кўникмаларини ривожлантириш мақсадида бизнес лойиҳалари банкларнинг имтиёзли кредитлари орқали қўллаб-қувватланмоқда.

“Ўзмиллийбанк” АЖ томонидан ҳам ёшларнинг, айниқса, хотин-қизларнинг бизнес лойиҳаларини молиялаштириш ва уларнинг иқтисодий фаоллигини ошириш учун ҳар томонлама кўмак берилмоқда. Хусусан, давлатимиз раҳбарининг 2026 йил 1 июндаги “Тадбиркорлик лойиҳаларини қўллаб-қувватлаш орқали ёшлар бандлигини таъминлашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”-ги қарорига асосан “Ўзмиллийбанк”

ҳамда “Келажақ тадбиркори” лойиҳаси доирасида ёш хотин-қизларнинг истиқболли бизнес лойиҳаларини имтиёзли шартларда молиялаштирилиб, уларнинг тадбиркорлик фаолиятини бошлаши ва кенгайтириши учун зарур молиявий кўмаклар кўрсатилмоқда.

Жорий йил бошидан буён биргина “Келажаққа қадам” дастури доирасида 2 843 нафар хотин-қизга 116,7 млрд. сўмлик имтиёзли кредит-

АЖ томонидан олий таълим муассасалари битирувчиларининг тадбиркорлик ташаббусларини қўллаб-қувватлаш мақсадида “Келажаққа қадам” дастури бўйича “Келажақ тадбиркори” лойиҳаси амалга оширилиши белгиланди.

Унинг изчил ижросини таъминлаш мақсадида “Ўзмиллийбанк” томонидан “Келажаққа қадам” дастури

лар берилди. Бунинг натижасида 3 мингга яқин иш ўринлари яратилди. Шундай ёш тадбиркорлардан бири — Икболой Раззоқова 330 млн. сўмлик имтиёзли кредит ҳисобидан “IRN AKADEMIYASI” ўқув маркази ташкил этди. Бугунги кунда марказнинг Навоий вилоятида битта ва Тошкент шаҳрида учта филиали фаолият кўрсатмоқда. Лойиҳа доирасида тадбиркор томонидан 40 та

доимий иш ўрни яратилиши таъминланди.

Бугунги кунда ёшлар тадбиркор томонидан ташкил этилган “IRN OLYMPIADS” халқаро таълим платформида орқали 50 га яқин давлатлар иштирок этадиган фан олимпиадаларига тайёрланмоқда. Унга 10 мингдан зиёд ўқувчилар қамраб олинган. Жорий йилда Буюк Британия ва Японияда ўтказиладиган халқаро олимпиадалар учун 130 нафар иқтидорли ёш тайёргарлик кўрапти.

Яна бир муваффақиятли лойиҳа муаллифи — Асида Маменова. У “Келажақ тадбиркори” лойиҳаси иштирокчиси сифатида “Ўзмиллийбанк” АЖдан 1 млрд. сўм имтиёзли кредит олиб, Тошкент вилоятида “JUMABOZOR OMAD NURISLOM” МЧЖ қошида замонавий автомактаб фаолиятини йўлга қўйди. Лойиҳа доирасида учта иш ўрни яратиби, аҳолига маҳоратли ҳайдовчилик таълими хизматларини кўрсатиб келмоқда.

Молиялаштирилган лойиҳалар орасида таълим, хизмат кўрсатиш, ишлаб чиқариш соҳаларидаги истиқболли лойиҳалар алоҳида аҳамият касб этмоқда.

“Ўзмиллийбанк” АЖ томонидан амалга оширилаётган “Келажаққа қадам” дастури ва “Келажақ тадбиркори” лойиҳаси юзлаб ёшларнинг бизнес ғояларини ҳаётга татбиқ қилиш, уларнинг доимий даромад манбаига эга бўлиши ва иш ўринлари яратилишида муҳим омил бўлмоқда.

«Ўзмиллийбанк» АЖ
Матбуот хизмати.

Шахмат:

СИНДОРОВ ЖАМОАСИ ПЕШҚАДАМ

Ҳиндистоннинг Бангалор шаҳрида шахмат бўйича ўтказиладиган “Tech Mahindra Global Chess League” турнирининг навбатдаги кунда ҳамюртимиз Жаҳохир Синдоров етакчилигидаги “FYERS American Gambits” жамоаси “Triveni Continental Kings” жамоаси билан куч синашди.

Ушбу қарама-қаршилик ўйинларида деярли барча учрашувда мурося йўли танланган бўлса, Жаҳохир французиялик Алиреза Фиружжани мағлуб этиши натижасида “FYERS American Gambits” шахматчилари 8:5 ҳисобида ғалабага эришди. Кечаги тур учрашувлари олдида Ж. Синдоров жамоаси 12 очко билан қўшимча кўрсаткичларга кўра, пешқадамликни давом эттирмоқда.

ФИДЕ рейтинг етакчиси Магнус Карлсен бошчилигидаги “Alpine Arl Pipers” ва Ян Непомнящий сардорлигидаги “Ganges Grandmasters” жамоалари 12 очко билан кейинги погоналарни банд қилган.

Мукофот жамғармаси 1 миллион АҚШ долларидан иборат айланма тизимда ўтаётган мусобақалар 13 сентябрда якунланади.

Дзюдо:

«КАТТА ДУБУЛҒА» ТУРНИРИ

11 — 13 сентябрь кунлари Венгрия пойтахти Будапешт шаҳрида дзюдо бўйича навбатдаги “Катта дубулға” туркумига кировчи “Hungary Grand Slam — 2026” мусобақаси бўлиб ўтади. Дунёнинг 70 мамлакатидан 500 нафардан зиёд спортчилар курашадиган мазкур турнирда Ўзбекистон терма жамоаси аъзолари ҳам қатнашади.

Нуфузли мусобақада Искандар Расулов ва Азиз Тошматов мураббийлигидаги 6 нафар дзюдочимиз совринли ўринларга даъвогарлик қилади. Хусусан, терма жамоамиз аъзолари Достон Рўзиев (-60 кг.), Ёлбек Тожиёв (-73 кг.), Муроджон Йўлдошев (-81 кг.), Севинч Муродова (-48 кг.), Муҳайё Аҳматова (-52 кг.), Маржона Кўчимова (-78 кг.) ўз вазн тоифаларида совринли ўринлар учун кураш олиб боради.

Дастурга мувофиқ, биринчи кўнги баҳсларда эркалар 60, 66 килограммгача, дзюдочи қизлар эса 48, 52 ва 57 килограммгача оғирликдаги беллашувларда иштирок этади.

Таэквондо:

ҲАМЮРТМИЗ НОМЗОДИ ИЛГАРИ СУРИЛДИ

Ўзбекистон миллий олимпия қўмитаси матбуот хизмати хабарига кўра, Осиё олимпия кенгаши томонидан ташкилотнинг Атлетлар комиссияси таркибига сайланиш учун номзодлар эълон қилинди.

Унда таэквондо WT бўйича Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси, “Ханчжоу — 2022” Осиё ўйинлари совриндори Жасурбек Жайсунов Марказий Осиё минтақасидан номзодлар қаторида қайд этилган. Унинг рақиблири “Париж — 2024” Олимпия ўйинлари иштирокчиси, қозғис-тонлик Амир Маймуратов ҳамда эронлик таэквондочи, Олимпиада чемпиони Ариан Салими бўлади.

Овоз бериш жараёни “Анчи-Нагоя — 2026” Осиё ўйинлари мобайнида, 20 сентябрдан 2 октябрга қадар Японияда бўлиб ўтади.

Суннатилла ИСЛОМОВ
(«Халқ сўзи»)

Тошкентда соғлиқни сақлаш соҳасини молиялаштириш ва давлат тиббий суғуртаси тизимини такомиллаштириш масалаларига бағишланган нуфузли халқаро конференция иш бошлади.

Халқ сўзи

Народное слово

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Кенгаши,
Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси Сенати Кенгаши

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТОВ

2020 йил 25 мартда Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлигида 0001-рақам билан рўйхатга олинган. Нашр индекси — 229. Буюртма Г — 942. 19 279 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Баҳоли келишилган нархда.

Телефонлар:
Девонхона 71-259-74-51; котибият 71-259-74-53;
эълонлар 71-259-74-87.

Таҳририятга келган қўлёзмалар тақрир қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди.
Газетанинг сўзаси берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жаобгар.
Газета таҳририят компьютер марказида терилди ҳамда оператор М. Бегмуратов томонидан саҳифаланди.
Газетанинг полиграфик жиҳатдан сифатли чоп этилишига “Шарқ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси масъул. Босмахона телефони: 71-233-11-07.

• **МАНЗИЛИМИЗ:**
100066,
Тошкент шаҳри,
Ислом Каримов кўчаси, 55-уй.
Навбатчи муҳаррир — Н. Остонов.
Мусахҳас — С. Исмолов.

“Шарқ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили:
Буюк Турон кўчаси, 41. ЎЗА якуни — 21.10 Топширилди — 00.35 1 2 3 4 5 6